

Мікуляк К. А.
*здобувач третього рівня освіти
спеціальності 051 «Економіка»,
Миколаївський національний
аграрний університет, м. Миколаїв*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Регулювання діяльності суб'єктів аграрного сектору в умовах ринкового середовища залишається ключовим пріоритетом держави. Разом із тим, подолання наслідків пандемії Covid-19 зумовлює необхідність оновлення моделі регулювання, в частині законодавчого підкріплення особливостей ведення аграрного бізнесу.

Потребу та особливості державного регулювання суб'єктів аграрного сектору в умовах сьогодення визначає низка об'єктивних чинників, серед яких слід зазначити виклики, пов'язані із переходом в онлайн режим, відкритість даних, децентралізація, дерегуляція, детінізація та врегулювання відносин на ринку землі.

Перехід до онлайн в аграрному секторі почався ще до пандемії Covid-19 та пов'язаний із протидією рейдерству та корупційним схемам [3].

Так, у 2020 р. прийнято Закон України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних», метою якого є надання доступу до даних про об'єкти нерухомості та відкриття даних Державного земельного кадастру [3].

На стадії розробки наразі перебуває офіційний вебсайт національної інфраструктури геопросторових даних, завдяки якому суб'єкти аграрного сектору матимуть можливість через мережу Інтернет знайти інформацію щодо необхідної земельної ділянки та здійснити перевірку наявності зареєстрованих речових прав на неї.

Крім того, у 2020 р. запущено роботу Державного аграрного реєстру [5], за допомогою якого здійснюватиметься прозорий розподіл коштів державної

підтримки для суб'єктів аграрного сектору, а також надання адміністративних послуг, в частині виправлення помилок у Державному земельному кадастрі [3].

У 2021 р. планується прийняття законопроекту про електронні земельні торги, який було прийнято у першому читанні 2019 р. у пакеті з іншими законопроектами щодо впровадження земельної реформи. Такі торги проводитимуться в мережі Інтернет у єдиній електронній торговій системі в режимі реального часу [3], що сприятиме більш прозорому процесу проведення земельних торгів та забезпечить не лише збільшення кількості проданих та орендованих об'єктів, а також їх вартість та розмір орендної плати.

Діяльність Кабінету Міністрів України у 2021 р. буде направлена на 3 «Д»: децентралізацію, дерегуляцію, детінізацію.

Зокрема, законопроект № 2194, який повинен був створити нормативне підґрунтя для децентралізації, не прийнято. Закон передбачатиме автоматичний перехід земель державної власності за межами населених пунктів до комунальної власності територіальних громад [3], яким надаватиметься право змінювати цільове призначення земельних ділянок та затверджувати детальні плани території.

Робота в напрямі детінізації виробництва с.-г. продукції потребує особливої ретельності, оскільки значний відсоток такої продовжує вироблятися на земельних ділянках, оренда на які офіційно не оформлена, а продукція продається за готівку без будь-якого обліку та звітності [3]. Так, для розв'язання цієї проблеми, у 2020 р. Верховною Радою було зареєстровано законопроект № 3131-д, який пропонує встановити мінімальне податкове зобов'язання.

Прийняття Закону про обіг земель [2] є початком земельної реформи. Перед тим, як ринок землі запрацює повноцінно, урядом планується прийняття ще низки законопроектів, серед яких: № 2194 та № 2195; № 3205-2, метою якого є створення Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві, для полегшення доступу малих та середніх аграрних підприємств до кредитного фінансування; № 3012-2, який стосуватиметься регулювання приватизації земель державних сільськогосподарських підприємств [3] та ін.

Крім вищезазначених правових аспектів регулювання діяльності аграрного сектору, важливого значення набуває наближення цільових орієнтирів вітчизняного сільського господарства до тих, за якими розвивається прогресивний «аграрний світ». В умовах пандемії потребують вирішення питання щодо організації цивілізованого аграрного ринку, здійснення гнучкої митно-тарифної політики та устремління заходів державної й бюджетної підтримки, що сприятиме збереженню та раціональному використанню землі й покращенню соціально-економічного добробуту.

Література

1. Закон України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» від 13.04.2020 № 554-IX. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T200554.html (дата звернення: 09.04.2021 р.).

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 №552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text> (дата звернення: 09.04.2021 р.).

3. Ключові тенденції 2021 року в аграрному праві. URL: <https://uba.ua/ukr/news/8242/> (дата звернення: 09.04.2021 р.).

4. Мішенін Є. В., Косодій Р. П. Соціально-економічні та екологічні напрями розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. №5. 2005. С. 98-105.
Державний аграрний реєстр : офіційний сайт. URL: <https://www.ar.gov.ua/using> (дата звернення: 09.04.2021 р.).